

OKRESNÁ PROKURATÚRA LEVICE
Šafárikova 7, 934 01 Levice 1

Číslo: 1 Pv 37/22/4402-31
EEČ: 2-31-84-2023

Levice 12.09.2023

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: zločin: týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a, písmeno b Trestného zákona

Rozhodol: prokurátorka Okresnej prokuratúry Levice

Podľa § 215 odsek 1 písmeno e Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie obvinenej:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX

miesto narodenia: XXXXX

rodné priezvisko: XXXXX

trvalé bydlisko: XXXXX

adresa na doručovanie písomností: XXXXX

väzba: nie

ktorá je trestne stíhaná pre trestný čin:

- zločin: týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a, písmeno b Trestného zákona štádium: dokonaný trestný čin
- forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci
- účastníctvo: bez účastníctva

na tom skutkovom základe, že:

od presne nezisteného času, približne od polovice roka 2019, v Mýtnych Ludanoch – Dobogov v rodinnom dome č. 2, okres Levice, svoje mentálne zaostalé plnoleté dcéry XXXXX a XXXXX izolovala proti ich vôli a bránila im opustiť spoločnú domácnosť, bránila im vo vykonávaní osobnej hygieny, nedávala im stravu, zanedbávala starostlivosť o ich zdravotný a psychický stav do takej miery, že XXXXX bola dňa 12.01.2022 z dôvodu zlého zdravotného stavu hospitalizovaná v nemocnici v Leviciach, kde bolo zistené, že je zavšivavená, trpí podvýživou a s tým súvisiacim zhoršeným zdravotným stavom, akútnou psychózou a depresívnym syndrómom,

lebo obvinená nebola v čase činu pre nepříčetnosť trestne zodpovedná.

Odôvodnenie:

Vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Leviciach odboru kriminálnej polície (ďalej len „vyšetrovateľ PZ“) uznesením č. ČVS:ORP-25/1-VYS-LV-2022 zo dňa 13.01.2022 podľa § 199 odsek 1 Trestného poriadku začal trestné stíhanie za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a), písmeno b) Trestného zákona.

Následne po vykonanom dokazovaní uznesením č. ČVS: ORP-25/1-VYS-LV-2022 zo dňa 31.03.2023 podľa § 206 odsek 1 Trestného poriadku vzniesol obvinenie XXXXX za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a), písmeno b) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom vo výrokovvej časti tohto uznesenia. Vznesenie obvinenia bolo odôvodnené vykonaným dokazovaním, najmä výsluchom svedkýň XXXXX, XXXXX, XXXXX a XXXXX, ktoré potvrdili zanedbanie a zlý zdravotný stav oboch poškodených. Negatívne následky na fyzickom, psychickom a duševnom zdraví poškodených v dôsledku izolácie a nedostatočnej starostlivosti zo strany ich matky boli objektivizované znaleckými posudkami znalkyňou z odboru psychológia, odvetvie psychiatria a znalkyňou z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a podporené zabezpečenými lekárskymi správami.

V ďalšom priebehu vyšetrovania z vyjadrenia ošetrojúceho lekára – psychiatra obvinenej vyplynulo, že obvinená je od 13.04.2019 v psychiatrickej starostlivosti, trpí reziduálnou schizofréniou, pre ktorú bola opakovane hospitalizovaná. Ochorenie sa u nej prejavuje prevažne paranoidnými bludnými obsahmi v myslení, ktoré chorobne ovplyvňujú jej konanie v zmysle opakovaných rezonantných až agresívnych prejavov. K svojmu ochoreniu je nekritická, neuvedomuje si ho a nedodržiava predpísanú liečbu.

Vzhľadom na pochybnosti o spôsobilosti obvinenej náležite sa obhajovať jej bol opatrením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Levice sp. zn. 1Tp/410/2023 zo dňa 18.05.2023 podľa § 40 odsek 1 a § 37 odsek 2 Trestného poriadku ustanovený obhajca XXXXX.

Z dôvodu zjavných pochybností o pričetnosti obvinenej v čase skutku bol na základe príkazu sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Levice sp. zn. 1Tp/312/2023 zo dňa 18.05.2023 podľa § 142 odsek 2 Trestného poriadku postupom podľa § 142 odsek 1 Trestného poriadku pribratý do konania znalec z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria. Zo záverov znaleckého posudku č. 81/2023 vyplýva, že obvinená v čase spáchania trestného činu trpela závažnou duševnou poruchou – reziduálnou schizofréniou. V čase skutku nemohla rozpoznať protiprávnosť svojho konania ani jeho nebezpečnosť pre spoločnosť, jej rozpoznávací schopnosti boli pod vplyvom prejavov duševnej poruchy úplne vymiznuté. V čase skutku nemohla ovládať svoje konanie, jej ovládacie schopnosti boli pod vplyvom prejavov duševnej poruchy úplne vymiznuté. V súčasnosti nie je schopná chápať zmysel trestného konania, účel trestného postihu, prípadne uloženého trestu. Od roku 2019 bola opakovane liečená v psychiatrických ústavných zariadeniach pre akútnu psychotickú poruchu s prejavmi schizofrénie, resp. reziduálnu schizofréniu, v čase skutku bola liečba prerušená. V súčasnosti sa podrobuje dobrovoľnej ambulantnej liečbe s dobrým efektom. Zistená duševná porucha mala v čase skutku forenzne významný vplyv na jej ovládacie

a rozpoznávacie schopnosti. Znalec u obvinenej nezistil chorobné zmeny jej pamäte, na podklade prejavov zistenej duševnej poruchy však dochádza k chorobnému skresleniu spomienok (teda chorobne zmenenej interpretácii prežitých udalostí). Znalec u obvinenej nezistil ani relevantnú konzumáciu alkoholu ani klinické prejavy užívania iných návykových látok, závislosti od alkoholu ani iných psychoaktívnych látok. Pobyt obvinenej na slobode z psychiatrického hľadiska bez adekvátnej psychiatrickej liečby považuje znalec za potenciálne nebezpečný pre spoločnosť pre riziko opakovania analogickej trestnej činnosti a navrhuje jej uloženie ochranného psychiatrického liečenia ústavnou formou.

Podľa § 23 Trestného zákona kto pre duševnú poruchu v čase spáchania činu inak trestného nemohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie, nie je za tento čin trestne zodpovedný, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 208 odsek 1 písmeno a), písmeno b) Trestného zákona kto blízkej osobe alebo osobe, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove, spôsobí fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie

a) bitím, kopaním, údermi, spôsobením rán a popálenín rôzneho druhu, ponižovaním, pohrdavým zaobchádzaním, neustálym sledovaním, vyhrázaním, vyvolávaním strachu alebo stresu, násilnou izoláciou, citovým vydieraním alebo iným správaním, ktoré ohrozuje jej fyzické alebo psychické zdravie alebo obmedzuje jej bezpečnosť,

b) bezdôvodným odopieraním stravy, oddychu alebo spánku alebo odopieraním nevyhnutnej osobnej starostlivosti, ošatenia, hygieny, zdravotnej starostlivosti, bývania, výchovy alebo vzdelávania, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

Podľa § 215 odsek 1 písmeno e) Trestného poriadku prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak obvinený nebol v čase činu pre nepříčetnosť trestne zodpovedný.

Z vykonaného dokazovania vo svojom súhrne vyplynulo, že skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie, sa stal, má znaky zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a), písmeno b) Trestného zákona a je dostatočne odôvodnený záver, že ho spáchala obvinená. Obvinená svojim dvom plnoletým dcéram konaním popísaným v skutkovej vete uvedenej vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia spôsobovala fyzické a psychické utrpenie tým, že ich násilne izolovala, bezdôvodne im odopierala stravu a nevyhnutnú osobnú starostlivosť, hygienu a zdravotnú starostlivosť, v dôsledku čoho došlo k výraznému zhoršeniu ich fyzického, psychického a duševného stavu, ktoré si vyžiadalo lekárske ošetrenie a hospitalizáciu. Obe poškodené sú od malička mentálne zaostalé, psychiatrické pacientky, a teda i ako už dospelé osoby plne odkázané na starostlivosť ich matky.

Zákonné znenie vyššie citovaného ustanovenia § 23 Trestného zákona stanovuje zákonné podmienky, pre ktoré voči osobe, ktorá síce spĺňa požiadavku veku pre vyvodenie trestnej zodpovednosti a naplnila všetky ostatné znaky skutkovej podstaty toho-ktorého trestného činu, nemožno vyvodiť trestnú zodpovednosť. Stav nepříčetnosti vyjadruje existenciu duševnej poruchy v čase činu, ktorá má za následok neschopnosť páchatel'a rozpoznať protiprávnosť svojho činu alebo ovládať svoje konanie. Neexistencia ktorejkoľvek zo základných zložiek, či už rozpoznávacej alebo ovládacej, majúcej pôvod v duševnej poruche prítomnej v čase

skutku, má za následok tzv. stav nepríčetnosti. Stav „len“ zmenšenej príčetnosti, t. j. zníženie ovládacej alebo rozpoznávacej schopnosti v dôsledku duševnej poruchy v čase skutku, nemá za následok nepríčetnosť páchatel'a. Na uvedené nemá vplyv ani skutočnosť, či osoba je alebo nie je obmedzená v spôsobilosti na právne úkony. Duševné poruchy spôsobujúce úplnú stratu ovládacej alebo rozpoznávacej schopnosti, resp. oboch súčasne sú rôznorodé. V každom prípade ide o odbornú otázku, ktorá spadá do kompetencie znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a súvisí s vyšetrením duševného stavu obvineného.

S poukazom na vykonané dokazovanie, predovšetkým závery znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria v súvislosti s vyšetrením duševného stavu obvinenej, možno konštatovať, že u obvinenej v čase spáchania skutku, pre ktorý je stíhaná, existovala okolnosť vylučujúca trestnú zodpovednosť, a to závažná duševná porucha – reziduálna schizofrénia, majúca za následok úplné vymiznutie jej ovládacích a rozpoznávacích schopností. Obvinená pod vplyvom jej prejavov nedokázala ovládať svoje konanie a rozpoznať jeho protiprávnosť.

Vzhľadom na skutočnosť, že obvinená bola v čase spáchania skutku nepríčetná, musí byť trestné stíhanie podľa § 215 odsek 1 písmeno e) Trestného poriadku zastavené.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, do troch pracovných dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok. (§ 185 a nasl. Tr. por.)

Mgr. Lenka Servická
prokurátorka